

Deset minut hoda zahodne od Šmarij, v Tlakah, stoji ob stari državni cesti nasprotni cerkve sv. Križa vidane, kapeli pedebne znamenje, imenovane "pri treh križih". Lična kapela je zunaj in znotraj poslikana na presno. Slike so dvomljive umetniške vrednosti, predstavljajo pa večinoma Kristovo trpljenje. V kapeli je mala vidana menza, nad katero se dvigan lesen križ skezi sved nad kapelino streho. Na njem visi umetna lesena pedoba Križanega. V kapeli je nad menzo pred križem lepa lesena soka žalostne Matere božje. Na desni in levi strani kapele stojita pod milim nebom še dva kbiža s pedobama obeh razbojnikov. Od teh križev je dobila kapela tudi svoje ime.

V kapeli pred menzo je kot stopnica četvereeeglata 1.20 m dolga, 0.46 m široka in kakor je nad tlakom, 0.22 m visoka plošča iz črnega marmorja. Gorenja, daljša rebera sta posneta. Navzgor na obranjenem licu je napis v latinskini, po 4 cm visokimi črkami, deloma poškodovan, deloma porušen. Na gornjem kencu nad vrsto "transalpinae" ima plošča v Tlakah vredi dve loati po dve po 3 cm široki in 8 cm široki globoki luknji. Getovo je bila ta plošča z železnimi klini zvezana z drugim jedkanim kamnom. Ti luknji in posneta rebera kažeta, da je imela plošča prvotno drug namen: da je stala pekencu, postavljena povedem zmage na Turki pred Dunajem leta 1683, 12. sept.

Valvaser pripoveduje pri opisovanju gradu Lesičja, da je dal graščak Leonard Merharič, imenovan Fabjancič, "Zegnani studenec" na Škefljici obzidati in zid poslikati, takej nad studencem pa postaviti velik kamenit križ, enak onemu lesenemu, katerega je moldavski knez Servanus Canthacuzenus l. 1683. po rešitvi Dunaja ostavil pred mestom.

Sprva sem menil, da so kamen pri -ren kbižih prenesli iz Škefljice v Tlake ali pa, da je geri omenjeni graščak spominski križ postavil v Tlakah. Teda ni tako. En sponenik osveboeditve Dunaja so postavili na Škefljici, in drugega v Tlakah.

TLAKE pri SMARJAH- cerkev sv. Križa, spomenik osvoboditve Dunaja 2.
V Skefljici sem iskal ostale dele križa, in ne zastenj. V zahodni strani
zidu "Zegnanega studenca" stoji na zahodni strani pri tleh po strani
vzidan, spodaj odlemljen kamen iz sivega apnenika. Na napisni strani je 41
cm širok in sedaj 87cm dolg. Ta je glede širjave in oblike popolnoma enak
onemu iz Tlak, le robova sta drugače posneta in je iz drugega kamna.
Napis je debesedno enak onemu v Tlakah, in kjer je on poškodovan, ga ta
dopolnjuje. Črke so pri tem male slabše vrezane. Pred leti je gospe
Vinke Ogorelec na novo pozidal zid okrog studenca in vzdal tudi ležeči
napisni kamen. (glej napis na strani 176). Kamna sta torej dela obeh kri-
žev, postavljenih ob cesti pred Dunajem.
K. Črnelegar: Dva spomenika osvoboditve Dunaja v. l. 1683., IMK III., 1893.,
str. 174.

Cerkev omenja zapisek iz l. 1526.

A. Keblar: Kranjske cerkvene dragocenosti l. 1526., IMK V., 1895, str. 83.